

УДК 351.9(477+485)(045)

DOI <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2026.2/22>

Халецька Л. П.

<https://orcid.org/0000-0002-8409-2138>

Державний університет «Київський авіаційний інститут»

Шинкаренко О. Р.

<https://orcid.org/0009-0001-1468-0735>

Державний університет «Київський авіаційний інститут»

ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ В ШВЕЦІЇ ТА УКРАЇНІ: ПОТОЧНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

У статті здійснено порівняльний аналіз розвитку електронного урядування в Україні та Швеції як країн, що перебувають на різних етапах цифрової трансформації публічного управління. Актуальність дослідження зумовлена стратегічним курсом України на європейську інтеграцію та необхідністю формування ефективної моделі е-урядування в умовах повномасштабної війни, цифрових викликів і обмежених ресурсів. Метою статті є виявлення спільних і відмінних рис української та шведського підходів до розвитку електронного урядування, аналіз ключових факторів успіху шведського досвіду та обґрунтування практичних рекомендацій щодо вдосконалення цифрового врядування в Україні. У ході дослідження проаналізовано інституційні, технологічні та соціальні аспекти розвитку е-урядування в обох країнах, зокрема рівень цифрової інфраструктури, електронної ідентифікації, цифрової грамотності населення, кібербезпеки та залученості громадян до електронних послуг. Особливу увагу приділено функціонуванню систем BankID у Швеції та національних цифрових платформ «Дія» і «Трембіта» в Україні. На основі міжнародних рейтингів та статистичних даних доведено, що Швеція представляє зрілу, стабільну модель електронного урядування з високим рівнем довіри громадян, тоді як Україна демонструє феномен стрімкої цифрової трансформації навіть в умовах кризових викликів. У результаті дослідження сформульовано рекомендації щодо посилення інституційної стабільності цифрової політики, розвитку державно-приватного партнерства у сфері електронної ідентифікації, підвищення цифрової грамотності населення та подолання цифрового розриву. Отримані висновки можуть бути використані при формуванні державної політики у сфері електронного урядування та подальшій гармонізації української цифрової системи з європейськими стандартами.

Ключові слова: державне управління, електронне урядування, цифровізація, стратегія, електронні послуги, Україна, Швеція, порівняльний аналіз, цифрова трансформація.

Постановка проблеми. Для України, яка перебуває на шляху до поглибленої цифрової інтеграції з Європейським Союзом, питання розвитку електронного урядування є одним з основних пріоритетів державної політики. Сьогодні держава робить активні кроки у цьому напрямі: впроваджує електронні послуги, розвиває платформу «Дія», удосконалює законодавчу базу, намагаючись не лише наздогнати європейських лідерів, але й створити власну унікальну модель цифрової трансформації. У цьому контексті важливим є звернення до досвіду Швеції, яка посідає лідируючі позиції у світових рейтингах е-урядування та є однією з найуспішні-

ших країн у впровадженні принципів відкритого управління. Вибір Швеції як об'єкта порівняння обумовлений не лише її лідерством у цифровізації, але й тим фактом, що Швеція виступає одним із головних міжнародних партнерів і донорів України у сфері цифровізації державного сектору, надаючи фінансову та експертну підтримку окремим проектам Міністерства цифрової трансформації. Саме тому порівняння української та шведської моделей е-урядування є цінним для формування ефективної стратегії цифрового розвитку України, яка б враховувала як загальносвітові тенденції, так і специфіку національного контексту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженнями електронного урядування в Україні займаються науковці, що фокусуються на цифровізації державного управління, е-демократії та наданні електронних послуг. А. А. Барікова, В. М. Ємельянов, О. В. Вакун, Г. І. Жекало, М. Я. Заяць, С. А. Квітка, А. І. Семенченко, В. М. Дрешпак, С. Оксентюк, О. Ю. Чечель та інші аналізують досвід упровадження та розвитку електронного урядування зарубіжних країнах і в Україні, розробляють теоретичні засади та практичні механізми впровадження е-уряду. Серед українських дослідників, які аналізують розвиток електронного урядування у Швеції та скандинавських країнах, варто виділити Т. О. Бурило та О. П. Іваницьку, які досліджують стратегічні підходи цифровізації публічного управління. Також питання міжнародного досвіду е-урядування розглядають І. В. Медведенко, Н. Павлов та М. В. Дубняк. В українських дослідженнях електронного урядування основна увага приділяється загальним теоретичним засадам, ролі ІКТ та розвитку електронних послуг. Водночас недостатньо розкритими залишаються аспекти, пов'язані з глибоким аналізом шведської моделі е-урядування, яка зазвичай розглядається лише узагальнено разом з іншими скандинавськими країнами. Зокрема, обмежено досліджуються практичні механізми функціонування цифрових систем у Швеції, роль електронної ідентифікації, рівень довіри громадян та соціальні чинники цифровізації. Аналіз актуального стану розвитку електронного урядування держав-лідерів, до яких належить Швеція, з'ясування чинників успіху національних моделей е-урядування створить своєрідний банк даних досвідів, вивчення яких створить підґрунтя для подальшого поступу України на шляху створення цифрової держави.

Постановка завдання. Метою статті є визначення на основі проведення порівняльного аналізу спільних і відмінних рис підходу України та Швеції до розвитку електронного урядування, виявлення ключових факторів успіху шведської моделі та формулювання практичних рекомендацій стосовно вдосконалення української моделі.

Виклад основного матеріалу. Останнім часом Швеція традиційно посідає лідируючі позиції серед країн світу за рівнем розвитку цифровізації публічного сектору. За даними Індексу розвитку ІКТ (The ICT Development Index), у 2023 році Швеція досягла показника 93,9 бала, а вже у 2024 році цей показник зріс до 95,3 бала [1, с. 5]. Ці показники є результатом багаторічної системної роботи, яка розпочалася ще на початку 2000-х років, коли

Швеція стала першою серед скандинавських країн, що у 2002 році завершила процес легалізації електронного підпису, створивши тим самим правову основу для масового впровадження електронних сервісів [2, с. 159]. Також було створено спеціальний вебсайт для публікації всіх новин, пов'язаних із впровадженням електронного урядування. Було запущено урядовий портал sverige.se, який слугує базою даних і збіркою посилань на всі урядові ресурси в системі електронного урядування. Крім того, в країні існує мережа «Урядовий Інтранет», яка забезпечує безпечний обмін інформацією між урядовими установами, а також між шведськими органами влади та структурами ЄС. Це закрита віртуальна приватна мережа, яка не має відкритого доступу до інтернету і навіть використовується для зв'язку між поліцією та судовими органами. Щоб приєднатися до цієї мережі, урядові установи повинні бути акредитовані Агентством з адміністративного розвитку [2, с. 159].

Швеція має розвинену інфраструктуру е-урядування. Згідно зі звітом Європейської комісії *Digital Decade Country Report: Sweden 2024*, охоплення фіксованими мережами дуже високої пропускної здатності у країні становить близько 88,5% домогосподарств, а покриття 5G-мережами понад 90% [3]. Проте технологічна інфраструктура сама по собі не гарантує успіху – не менш впливовим фактором є рівень цифрової грамотності населення. За даними платформи *Digital Skills and Jobs Platform (2024)*, близько 66% населення Швеції володіють базовими цифровими навичками, що значно перевищує середньоєвропейський показник у 55% [4].

Основним елементом шведської моделі є система електронної ідентифікації *BankID*. У 2024 році *BankID* використовували 8,6 млн унікальних користувачів, що становить майже 90% населення країни, а загалом система виконала 7,6 млрд ідентифікацій та підписів.

Центральним порталом доступу до електронних державних послуг є Verksam.se для бізнесу та [Mina meddelanden](http://Mina.meddelanden) для громадян. Ці платформи інтегрують сотні різних послуг, від реєстрації підприємств до подачі податкових декларацій, забезпечуючи принцип «єдиного вікна». Особливістю шведського підходу є максимальна автоматизація процесів та використання принципу «лише один раз», коли громадянам не потрібно повторно надавати інформацію, яка вже є у розпорядженні держави. Шведська податкова служба (*Skatteverket*) демонструє один з найвищих рівнів цифровізації у світі. Понад 95% податкових декларацій пода-

ються в електронній формі, причому більшість громадян отримують попередньо заповнені декларації, які потребують лише верифікації [5]. Система автоматично агрегує дані від роботодавців, банків та інших джерел, мінімізуючи адміністративне навантаження на платників податків. За даними Євростату, в 2023 році 95% шведів віком від 16 до 74 років використовували сайт чи додаток державного органу протягом року [6].

Громадяни Швеції демонструють значну довіру до електронного урядування, про що свідчать дані OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development – Організація економічного співробітництва та розвитку): 43 % населення оцінюють свій рівень довіри до національного уряду як високий або помірний, що перевищує середній показник по країнах OECD. Окрім цього, 80 % шведів впевнені у захисті своїх цифрових прав, зокрема у можливості брати участь у онлайн-засіданнях і зборах [5].

Одним із наймасштабніших проєктів у сфері цифрового врядування Швеції стала Служба урядових повідомлень. Її розвиток розпочався у 2009 році. Спочатку служба функціонувала як частина порталу для реєстрації бізнесу, оскільки залучені державні установи бачили у цьому спільну користь. Основною очікуваною перевагою було скорочення витрат за рахунок зменшення обсягів друкованих документів і поштових відправлень. При цьому, на початковому етапі більша увага приділялася задоволенню внутрішніх потреб установ, ніж зручності для користувачів. Згодом Служба урядових повідомлень перетворилася на окремий самостійний проєкт із власним електронним порталом. Це було зумовлено тим, що аудиторія порталу для бізнесу обмежувалася підприємцями, тоді як служба повідомлень орієнтована на всіх громадян, які отримують офіційну державну кореспонденцію. По суті, служба являє собою уніфіковану інфраструктуру для електронного надсилання повідомлень. Держава користується єдиною поштовою скринькою, але громадяни мають змогу самостійно обрати одну з поштових скриньок, які надають приватні компанії [7, с. 106]. Успішною стала реалізація й інших проєктів Швеції у сфері електронного урядування: електронного водійського посвідчення; порталу для отримання водійських прав; інтегрованої інформаційної системи охорони здоров'я [7, с. 106–107].

Електронне урядування в Швеції характеризується також акцентом на кібербезпеці та захисті персональних даних. Країна розробила комплексну стратегію «Швеція в цифровому світі», яка охоплює не лише державні послуги, а й зовнішню

політику в цифровій сфері, включаючи міжнародну кіберспівпрацю. Швеція взаємодіє з партнерами у рамках Механізму Таллінна та виділила у 2025 році 135 мільйонів шведських крон на підтримку цивільної кібербезпеки України [8].

З 2021 року Швецією в Україні реалізується проєкт DIA Support за фінансування Швеції та за участі Програми розвитку ООН (ПРООН) (UNDP – United Nations Development Programme). Його метою є зменшення цифрової нерівності між різними віковими та соціальними групами, забезпечуючи всім громадянам доступ до сучасних цифрових рішень. Крім того, Швеція входить до складу IT Coalition у рамках Ukraine Defence Contact Group і сприяє розвитку української оборонної промисловості через впровадження цифрових технологій [9]. Ця співпраця демонструє прихильність Швеції демократичним цінностям та допомагає зміцнити європейську цифрову екосистему.

Уряд Швеції визначив стратегічні орієнтири в галузі штучного інтелекту та цифровізації у новій Стратегії цифровізації 2025–2030 (Sveriges digitaliseringsstrategi 2025–2030) [10]. Стратегію розроблено у відповідності до спільних цілей ЄС, викладених у прийнятому у грудні 2022 року рішенні про створення політичної програми «Цифрове десятиліття 2030». Програма містить цифрові цілі, які держави-члени ЄС повинні спільно досягти у таких сферах: цифрові навички, цифрова інфраструктура, цифрова трансформація підприємств та цифровізація державних послуг. Згідно з рішенням, що два роки кожна держава-член повинна розробляти національний план дій, в якому описується, як держава-член працює та сприяє досягненню загальних цілей ЄС і спільних цифрових цілей на цифрове десятиліття. У Швеції Агентство з цифрового урядування має завдання допомагати уряду в роботі над національним планом дій (Fi2024/00591) [10, с. 6]. У тісному зв'язку з політичною програмою державами-членами ЄС, Європейською комісією та Європейським парламентом також була прийнята спільна європейська декларація про цифрові права та принципи для цифрового десятиліття. У ній викладено низку спільних політичних намірів та зобов'язань і нагадано про основні права, що мають значення для цифрової трансформації в таких сферах: люди в центрі цифрової трансформації, солідарність та інклюзивність, свобода вибору, участь у цифровому публічному просторі, безпека, захищеність та самовизначення, а також сталий розвиток. При розробці стратегії уряд врахував відповідні частини цифрових цілей ЄС на цифрове десятиліття.

Стратегія цифровізації Швеції [10, с. 5–6] має на меті встановити чіткий напрямок для політики цифровізації уряду шляхом визначення викликів та встановлення подальших цілей у низці стратегічно важливих сфер. Вона побудована навколо п'яти стратегічних напрямів, серед яких – цифрова компетентність і цифровізація державного управління. Ці напрями пронизують три горизонтальні стратегічні цілі, до яких належать штучний інтелект і нові технології, дані, безпека. Парламентом було визначено мету політики цифровізації – досягнення Швецією світового лідерства у використанні можливостей цифровізації. Підцілями мети означено: надання широкосмугового доступу до інтернету світового класу для всіх домогосподарств і підприємств країни для використання електронних суспільних послуг та сервісів; забезпечення ефективності, безпеки та надійності електронних комунікацій, які мають повною мірою задовольняти потреби користувачів.

Загалом цифрова трансформація Швеції має принести більшу користь громадянам, покращити добробут, посилити конкурентоспроможність, підвищити безпеку та зменшити адміністративні витрати. У цьому контексті розвиток цифрової компетенції передбачає зміцнення базових (фундаментальних), загальних (основних) і розширених (просунутих) компетенцій громадян з метою підвищення цифрової інклюзії, збільшення використання нових технологій на робочому місці та поліпшення інноваційності та конкурентоспроможності. Базові цифрові компетенції означають володіння основними цифровими навичками, тобто здатністю використовувати цифрові інструменти, наприклад, для комунікації та співпраці, безпеки або вирішення проблем. Це є необхідною умовою для участі в цифровому суспільстві, як у приватному, так і в професійному житті. Основні цифрові компетенції означають наявність загальних цифрових компетенцій, тобто вміння працювати з дедалі більшою кількістю систем і додатків, необхідних для виконання різних робочих завдань. До розширених цифрових компетенцій належать спеціалізовані компетенції, наприклад, у галузі штучного інтелекту, програмування, кібербезпеки та інших сферах, що мають важливе значення для цифровізації суспільства [10, с. 7–8].

Цифровізація управління має на меті досягти такого рівня державного управління, який спрощує та зменшує адміністративні витрати завдяки зручним, безпечним та надійним цифровим послугам, ефективність яких підвищується за допомогою

штучного інтелекту та розвитку на основі даних. Окремою стратегічною ціллю визначено забезпечення надійного зв'язку, щоб можна було жити, працювати та діяти на всій території країни. Цифрова інфраструктура має бути стійкою, безпечною та сприяти комунікації [10, с. 7].

Цифровізація державного управління означає цифровізацію державних органів, муніципалітетів та регіонів. Попри значні успіхи в цій сфері існує ряд викликів, які потребують уваги уряду, зокрема: взаємодія громадян, підприємств та організацій з державними органами все ще може бути непослідовною, складною та недоступною; нерівномірність цифрового розвитку державних органів, що може призвести до диспропорцій у наданні послуг; не всі дані, необхідні для різних державних процесів, доступні в цифровій формі; використання застарілих, нестандартизованих інформаційних систем ускладнює модернізацію їхньої діяльності за допомогою штучного інтелекту та даних; архаїчність правил та систем ускладнює розробку нових цифрових рішень; ізольоване впровадження цифровізації призвело до паралельних рішень, неефективного використання ресурсів та недостатньої координації обміну інформацією. За допомогою Стратегії цифровізації 2025–2030 уряд прагне чітко визначити цілі цифровізації в державному управлінні та посилити координацію і контроль. Таким чином, Швеція отримає державне управління з цифровими послугами, які будуть простими, доступними, безпечними та зручними і які ефективно функціонуватимуть на основі штучного інтелекту та даних [10, с. 21]. На цьому шляху передбачено, зокрема [10, с. 23–29]:

- створення єдиного цифрового порталу, який об'єднає найважливіші цифрові послуги в сфері державного управління. Портал повинен бути простим, безпечним і зручним у використанні, надавати громадянам і підприємствам можливість легко і безпечно вирішувати свої справи;

- забезпечення довгострокового та сталого функціонування інформаційних систем, які мають бути більш взаємозамінними, сумісними та здатними обмінюватися даними як у рамках державного управління, так і з зовнішніми суб'єктами;

- за допомогою штучного інтелекту та нових технологій скорочення термінів розгляду справ, поліпшення якості та прозорості інформаційної бази для прийняття рішень, а також надання юридично захищених і довгостроково стійких послуг – інклюзивних, простих у використанні та доступних для громадян і підприємств;

– побудова цифрової інфраструктури Швеції Епа на основі спільних стандартів та високого рівня безпеки, щоб забезпечити розвиток штучного інтелекту та обробки даних, ефективний обмін даними, створити спільний доступ до державного управління та сприяти співпраці між державними та приватними суб'єктами;

– посилення стратегічного управління та контролю за цифровізацією державного управління шляхом надання пріоритету розвитку, управлінню та використанню національної цифрової інфраструктури Епа, забезпечуючи її координацію з секторальними цифровими інфраструктурами, де це доцільно та можливо.

Розвиток електронного урядування в Україні є складовою частиною загального процесу модернізації системи державного управління та наближення її до європейських стандартів. У сучасних умовах цифрової трансформації суспільства саме електронне урядування забезпечує перехід від традиційної бюрократичної моделі державного управління до відкритої, ефективної та орієнтованої на потреби громадян системи публічного адміністрування. Україна, незважаючи на значно складніші умови розвитку, демонструє стрімкий прогрес у сфері електронного урядування, який можна назвати феноменом швидкої цифрової трансформації. Маркерами поступу України на цьому шляху виступають зокрема розвиток відкритих даних, реалізація електронних послуг, впровадження системи електронної взаємодії державних інформаційних ресурсів тощо. Так, Національний портал відкритих даних налічує понад 39000 наборів даних на 2026 рік, дає можливість громадянам вільно контролювати рішення державних органів влади [11].

На відміну від Швеції, яка входить до числа світових лідерів цифрової трансформації державного управління, Україна перебуває на етапі активного розвитку електронного урядування, демонструючи поступову позитивну динаміку. За даними Індексу розвитку ІКТ (ICT Development Index), у 2023 році Україна досягла показника 80,8 бала, а у 2024 році – 81,0 бала, що є нижчим за показник Швеції (95,3 бала), проте свідчить про стабільне зростання рівня цифровізації публічного сектору [1].

Мобільне покриття 4G охоплює близько 80% населення, натомість розгортання мереж 5G залишається на початковому етапі. Рівень цифрової грамотності поступається шведському: в 2025 році 58% українців володіли цифровими навичками принаймні на базовому рівні, що

є нижчим від шведського показника (66%), але вищим за середній по ЄС (55%) [12]. Водночас платформа Дія.Освіта, яка налічує понад 8 млн зареєстрованих користувачів, активно сприяє підвищенню цифрової компетентності різних категорій населення.

В Україні функціонує кілька інструментів електронної ідентифікації громадян. Основними засобами верифікації є система Mobile ID та BankID НБУ, інтегровані з порталом «Дія», а також Дія.Підпис – кваліфікований електронний підпис у смартфоні для підписання юридичних документів. Станом на 2024 рік понад 21 млн унікальних користувачів авторизувалися через ці системи для отримання державних послуг [13], що становило близько 50% населення країни. Для порівняння, у Швеції BankID охоплює майже 90% населення.

Результати дослідження GovTech Public Pulse (травень 2025 року) демонструють дуже високі показники. Попри те, що країна продовжує жити в умовах війни, 75% громадян задоволені цифровими державними послугами, а рівень довіри до них наближається до показників провідних країн світу, зокрема Сінгапуру. Перше в Європі порівняння за методологією Deloitte показало, що різниця в рівні задоволеності між державними та приватними цифровими сервісами в Україні становить лише 11%, що всього на 3% менше за середній світовий показник [14].

Важливим кроком у розвитку е-урядування стало впровадження системи електронної взаємодії державних інформаційних ресурсів «Трембіта», яка забезпечує безпечний обмін інформацією між органами влади та стала технологічною основою для реалізації принципу «єдиного вікна» [15]. Система побудована за принципом децентралізованої та відмовостійкої мережі без концентрації даних у єдиному центрі. Вона забезпечує доступ установ до інформаційних ресурсів виключно в межах наданих їм повноважень, використовує уніфіковані правила й формати для спрощення налаштування взаємодії між учасниками та реалізує прямий обмін даними без залучення проміжних вузлів, що підвищує стабільність її функціонування. Високий рівень інформаційної безпеки досягається завдяки застосуванню електронного підпису, шифрування даних, протоколювання подій та механізмів захисту від DDoS-атак.

Найбільшим досягненням є створення платформи «Дія», яка об'єднала державні послуги в зручному цифровому форматі. Станом на 2024 рік понад 21 мільйон користувачів мали

доступ до цифрових документів і електронних сервісів [13]. Популярні послуги в застосунку – це електронні документи (паспорт громадянина України, закордонний паспорт, свідоцтво про освіту, картка платника податків та інші), Національний кешбек, «Відновлення», сплата податків, довідки та витяги, послуги для ВПО та інші. Основна перевага платформи в тому, що вона доступна як на вебпорталі, так і в мобільному застосунку. Всі цифрові документи в «Дії» мають таку ж юридичну силу, як і фізичні примірники. Станом на 2025 рік, на вебпорталі було доступно 130 електронних послуг, а в мобільному додатку орієнтовно 30. Хоча ця кількість поступово збільшується, адже платформа регулярно оновлюється.

Цифрові сервіси стають головним інструментом взаємодії з державою. За результатами опитування Київського міжнародного інституту соціології (КМІС) 59% українців отримують держпослуги онлайн, а 85% користувачів оцінюють цей досвід позитивно. На 2025 рік «Дія» залишалася головним інструментом взаємодії людей з державою. 48% користувачів отримували послуги саме через застосунок або портал Дії – це на 6% більше, ніж в 2024 році [16].

Важливим напрямом розвитку електронного урядування в Україні є впровадження цифрових механізмів демократичної участі громадян. Створено систему електронних петицій, завдяки якій українці можуть ініціювати обговорення актуальних суспільних проблем на державному рівні. Діють онлайн-платформи для подання звернень до органів влади різних рівнів, що робить взаємодію між громадянами та державою більш відкритою та швидкою. Активно впроваджуються інструменти електронних громадських консультацій, які забезпечують участь різних соціальних груп у формуванні законодавства та державної політики. Держава також працює над розширенням доступу до публічної інформації та створенням умов для громадського контролю за роботою державних інституцій.

Міжнародне визнання українських досягнень підтверджується результатами у світових рейтингах. За даними E-Government Development Index 2024, Україна посіла п'яте місце у світі за рівнем розвитку цифрових державних послуг, піднявшись зі 102-го місця у 2018 році. Країна також посіла перше місце у світі за рівнем залученості громадян до державних онлайн-сервісів (E-Participation Index) [17]. Україна стала першою країною з офіційними електронними паспортами та має найшвидшу реєстрацію бізнесу у світі.

Незважаючи на значні досягнення, в Україні залишається низка серйозних проблем. Найбільшою є збройна агресія Російської Федерації, яка призводить до руйнувань інфраструктури, відсутності електроенергії, регулярних кібератак та скорочення попиту на послуги в прифронтових регіонах. За даними International Telecommunication Union на кінець 2023 року в середньому 62 домогосподарства зі 100 мали фіксований інтернет, але в окремих регіонах цей показник упав до 34–37 [18]. Цифровий розрив – понад 5,5 млн українців станом на серпень 2020 року не мали доступу до якісного фіксованого інтернету [19]. Проблемаю є також обмежений доступ операторів до земельних ділянок, що уповільнює будівництво мереж. Капітальні інвестиції у сферу електронних комунікацій за I півріччя 2024 року склали лише 8,8 млрд грн, що є недостатнім [20].

Кібербезпека є одним із найбільших викликів для України. Щороку CERT-UA (Урядова команда реагування на комп'ютерні надзвичайні події) фіксує тисячі кібератак на державну інфраструктуру: лише у 2025 році було відбито 5,927 кіберінцидентів, пов'язаних із російськими державними групами [21]. Україна активно розбудовує нормативно-правову базу у цій сфері: у 2025 році розроблено проект Закону «Про цифрову доступність інформаційно-комунікаційних систем, онлайн-ресурсів та електронних послуг» [22], а також проект змін до законодавства щодо хмарних послуг [23].

Стратегічним пріоритетом України у сфері е-урядування є перехід від концепції «Digital State» до «Agentic State», де штучний інтелект допомагає ухвалювати рішення та автоматизує державні процеси. Конкретним втіленням цього бачення став запуск у 2025 році Дія.AI – першого у світі національного ШІ-асистента, інтегрованого безпосередньо в платформу державних послуг [24]. Дія.AI надає громадянам персоналізовані підказки щодо доступних послуг, допомагає заповнювати заяви та орієнтуватися в державних реєстрах у режимі природного діалогу. Це робить Україну одним із піонерів у практичному застосуванні генеративного ШІ в публічному адмініструванні і в цьому напрямі вона наближається до стратегічних цілей Швеції, де у 2024 році створено AI Commission.

У сфері захисту персональних даних Україна активно працює над приведенням законодавства до стандартів ЄС. Чинний Закон України «Про захист персональних даних», прийнятий у 2011 році, вже не відповідає сучасним міжнародним стандар-

там, тому 20 листопада 2024 року Верховна Рада прийняла за основу новий законопроект №8153, метою якого є приведення українських норм у відповідність до вимог GDPR, підвищення рівня захисту персональних даних громадян та сприяння інтеграції України в правове поле ЄС. Новий законопроект передбачає, зокрема, розширення прав суб'єктів даних, запровадження обов'язкового призначення відповідальної особи із захисту даних в організаціях та суттєве збільшення розмірів штрафів за порушення до 30 мільйонів гривень для юридичних осіб [25]. Паралельно розробляється законопроект про створення незалежного наглядового органу Національної комісії з питань захисту персональних даних та доступу до публічної інформації, що є однією з основних вимог на шляху до вступу в ЄС.

У сфері кібербезпеки Україна також здійснює поетапне наближення до європейських стандартів. У 2025 році набрав чинності Закон України «Про внесення змін щодо захисту інформації та кіберзахисту об'єктів державних інформаційних ресурсів і критичної інфраструктури». На його виконання Кабінет Міністрів прийняв постанову №367 від 01.04.2025 «Про управління ризиками на об'єктах критичної інфраструктури I категорії» та постанову №712 від 18.06.2025 «Деякі питання захисту інформаційних, електронних комунікаційних, інформаційно-комунікаційних, технологічних систем». Українське законодавство перебуває на стадії поетапного наближення до вимог директиви NIS2 – основоположні акти прийнято у 2025 році, а детальні процедури їхньої реалізації наразі завершуються. 15 травня 2025 року Україна підписала Рамкову конвенцію Ради Європи про штучний інтелект – перший у світі міжнародний договір у цій сфері [26].

Слід зауважити, що на сьогодні в Україні відсутній нормативно-правовий документ, який визначав би стратегічне бачення розвитку цифровізації державного управління, електронного урядування загалом принаймні на п'ятирічну перспективу. Протягом жовтня 2020 року – листопада 2025 року цифрова трансформація України відбувалася завдяки міжнародній підтримці, зокрема реалізації проекту EU4DigitalUA, який фінансувався Євросоюзом та участь у реалізації якого взяли Академія електронного урядування (eGA, Естонія), Міжнародний та іbero-американський фонд державного управління та політики (FIAP F.S.P., Іспанія) у тісній співпраці з Міністерством цифрової трансформації України. Проект містив наступні складові: інтероперабельність та

інфраструктура цифрового уряду (eGA); інституційне зміцнення та розвиток потенціалу (FIAP); комунікація та обізнаність громадськості (FIAP); розвиток електронних послуг (eGA); кібербезпека (eGA) та захист даних (FIAP) [27]. Серед реалізованих завдяки підтримці EU4DigitalUA ініціатив: промоція нових цифрових сервісів у «Дії» (Дія. Підпис, uResidency, e-Підприємець, Дія.Engine); навчання держслужбовців у межах CDTO Campus; розробка нового Закону про захист персональних даних; створення освітніх серіалів для українців на Дія.Освіта; проведення 15+ національних інформаційних кампаній із охопленням понад 34 млн громадян; підтримка трьох Diia Summits [28]. Протягом 2025 року Міністерство цифрової трансформації розробило й оприлюднило проекти законодавчих і нормативно-правових документів, які стосуються розвитку окремих напрямів цифровізації державного управління, зокрема: проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо надання хмарних послуг та послуг центру обробки даних» [29]; проект Закону України «Про цифрову доступність інформаційно-комунікаційних систем, онлайн-ресурсів та електронних послуг» [30]; проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку подання та відображення відомостей щодо фактичного покриття електронною комунікаційною мережею, в тому числі за технологією xPON, засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг» [31].

Отже, проведений аналіз виявив як спільні риси, так і відмінності між шведською й українською моделями розвитку електронного урядування. Шведська модель характеризується десятиліттями послідовного розвитку, інтеграції з європейськими стандартами та акцентом на кібербезпеці. Такий підхід дозволив створити зрілу систему з майже стовідсотковим охопленням населення. Україна ж демонструє швидкий прорив в даній галузі. В першу чергу, це пов'язано з перенесенням більшості держпослуг в цифровий формат.

Стратегічні пріоритети двох країн відображають різні етапи розвитку. Швеція зосереджується на інтеграції штучного інтелекту у державні послуги – у 2024 році створено AI Commission, яка формує рекомендації щодо посилення розвитку ШІ. Країна також працює над розвитком квантово-стійких систем безпеки, формуванням етичних стандартів використання ШІ та захистом прав людини в цифровому просторі. Уряд Швеції визначив стратегічні орієнтири розви-

тку до 2030 року у новій Стратегії цифровізації 2025–2030, яка передбачає цифровізацію адміністративних процедур, зміцнення кібербезпеки та розвиток цифрових навичок державних службовців і пересічних громадян. Україна ж прагне досягти 100% цифровізації державних послуг, подолати цифровий розрив між регіонами, зміцнити кібербезпеку та здійснити перехід від концепції «Digital State» до «Agentic State», де штучний інтелект допомагає ухвалювати рішення та автоматизує процеси. У 2025 році запущено Дія. AI – перший у світі національний ШІ-асистент, що є конкретним втіленням амбітного бачення майбутнього [24]. Україна також працює над завершенням гармонізації законодавства з європейськими стандартами, зокрема у сфері захисту персональних даних та кібербезпеки. На основі виявлених факторів успіху Швеції сформульовано рекомендації для вдосконалення української моделі електронного урядування.

Перша рекомендація стосується посилення інституційної стабільності цифрової політики через створення незалежного наглядового органу «Ради з цифрового розвитку». В Україні бракує незалежного органу, який би забезпечував моніторинг її виконання та захист від політичного втручання. Рада має складатися з семи експертів, призначених на п'ятирічний термін з ротацією, та наділятися повноваженнями щодо щорічної оцінки прогресу цифровізації, надання рекомендацій Кабінету Міністрів та публічної звітності про стан реалізації стратегії.

Друга рекомендація є розширення охоплення системи електронної ідентифікації. Рівень охоплення BankID у Швеції становить близько 90% населення, тоді як в Україні системами Mobile ID та BankID НБУ користується лише 50%. Протягом найближчих трьох–п'яти років необхідно прагнути до рівня 70–80% через спрощення процедури підключення, активну комунікаційну кампанію та залучення банківського сектору як стратегічного партнера – саме за такою моделлю функціонує шведська система.

Третя рекомендація передбачає побудову захищеної урядової комунікаційної мережі за зразком шведського «Урядового Інтранету» – закритої мережі для безпечного обміну інформацією між державними органами, включно з право-

охоронними та судовими структурами. Україні доцільно розвивати аналогічну інфраструктуру з обов'язковою акредитацією установ і суворими вимогами до кібербезпеки, спираючись на вже наявну архітектуру системи «Трембіта».

Четверта рекомендація полягає у зверненні до досвіду шведської податкової служби Skatteverket, де понад 95% декларацій подаються електронно, а більшість із них є попередньо заповненими на основі даних від роботодавців і банків. Україна має рухатися в цьому напрямі: автоматична агрегація даних, скорочення адміністративного навантаження на платників податків і цифровізація ключових відомств підвищують рівень довіри до держави та сприяють детінізації економіки.

Висновки. Таким чином, проведений аналіз підтверджує, що електронне урядування стає ключовим інструментом модернізації публічного управління. Україна та Швеція демонструють високі досягнення у сфері електронного урядування, спільною метою обох держав є формування сервісно орієнтованої моделі взаємодії влади з громадянами. Швеція демонструє зрілу модель цифрового врядування з майже повним охопленням населення е-послугами (95% користувачів), високою довірою громадян, розвиненою інфраструктурою, послідовною державною політикою. Цей приклад свідчить, що ефективність цифровізації визначається не лише технологіями, а й якістю інституційного середовища. Україна перебуває на етапі інтенсивного розвитку цифрових послуг, впроваджуючи технологічні інновації навіть у складних умовах воєнних загроз. Це свідчить про високий адаптаційний потенціал державного управління та здатність швидко реагувати на потреби суспільства. Разом із тим, подальший прогрес залежатиме від стійкості інфраструктури, усунення цифрової нерівності та посилення захисту даних. Україна має можливість прискорити свій рух до європейських стандартів е-урядування завдяки інтеграції найкращих практик і стратегічній співпраці з країнами-лідерами, зокрема Швецією. Узгоджені дії держави, суспільства й міжнародних партнерів створять підґрунтя для формування цифрової держави, орієнтованої на громадянина, із високим рівнем доступності, безпеки та довіри.

Список літератури:

1. The ICT Development Index 2024. *International Telecommunication Union*. URL: <https://surl.li/iwdfak>.
2. Андреева О. М. Електронне урядування країн Скандинавії: становлення та розвиток. *Проблеми міжнародних відносин*. 2014. № 9. С. 154–168.

3. Digital Decade Country Report: Sweden 2024. *European Commission*. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/factpages/sweden-2024-digital-decade-country-report>.
4. Sweden – Country Snapshot: Digital Skills. *Digital Skills and Jobs Platform*. URL: <https://digital-skills-jobs.europa.eu/en/latest/briefs/sweden-snapshot-digital-skills>.
5. Digital Decade Country Report: Sweden 2024. *European Commission*. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/factpages/sweden-2024-digital-decade-country-report>.
6. How do people interact with public authorities online? *European Commission*. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20240924-2>.
7. Запорожець Т. Цифрове врядування як базовий механізм реалізації концепту інтелектуального управління: проектні підходи у Швеції. *Держава та регіони*. 2019. № 4 (68). С. 104–108.
8. Швеція виділяє понад 590 мільйонів гривень для посилення кібербезпеки України. 02 липня 2025. *Міністерство цифрової трансформації України*. URL: <https://surl.lu/mlkknr>.
9. Digital, inclusive, accessible: support to digitalization of public services in Ukraine project (DIA support project). *UNDP*. URL: <https://surl.lu/jbanqh>.
10. Sveriges digitaliseringsstrategi 2025–2030. 57 p. *Regeringskansliet*. URL: <https://surl.li/ixifjr>.
11. Open data portal. *Data.gov.ua*. URL: <https://data.gov.ua/en/dataset>.
12. Грицюк М. Рівень цифрової грамотності в Україні та скільки українців використовує ШІ: дослідження. 13 листопада 2025. *Marketing Media Review*. URL: <https://surl.cc/ilrufc>.
13. 21+ млн українців користуються Дією. 30 жовтня 2024. *Дія : офіційний портал*. URL: <https://diia.gov.ua/news/21-mln-ukraintsiv-korystuiutsia-diieiu>.
14. UAD. S. Ukraine Closes Digital Trust Gap with Singapore, Says New GovTech Report. May 21, 2025. *Digital State UA: Ukrainian Tech for Future Societies*. URL: <https://surl.cc/rebmhf>.
15. Чукут С. А., Загвойська О. В., Цимбаленко Я. Ю. Основи електронного урядування: навч. посіб. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 268 с.
16. 59% українців обирають послуги онлайн – дослідження ПРООН. 23 січня 2026. *Міністерство цифрової трансформації України*. URL: <https://surl.li/snbclck>.
17. Губіна Є. Україна посіла п'яте місце у світі за рівнем розвитку цифрових державних послуг – рейтинг Online services Index. *Mezha.Media*. URL: <https://mezha.ua/2024/09/20/ukraina-online-services-index/>.
18. Ukraine Digital Development Country Profile. *ITU*. URL: <https://surl.li/wpgpbo>.
19. Результати першого в Україні дослідження наявності доступу населення до високошвидкісного інтернету. 10 серпня 2020 року. *Департамент цифрової трансформації, інформаційних технологій та е-урядування. Дніпропетровська обласна державна адміністрація*. URL: <https://surl.li/bkvcqy>.
20. НКЕК оприлюднює результати діяльності постачальників мереж та послуг за підсумками I півріччя 2024 року. *НКЕК*. URL: <https://nkek.gov.ua/news/nkek-opryliudniuie-rezultaty-diialnosti-postachalnykiv-merezh-ta-posluzh-za-pidsumkamy-i-pivrichchia-2024-roku>.
21. For four years, Ukraine has been effectively countering instruments of cyberoperations and coordinated information influence in real wartime conditions. *Офіційний портал Верховної Ради України*. URL: <https://www.rada.gov.ua/en/news/News/270672>.
22. Повідомлення про оприлюднення проекту Закону України «Про цифрову доступність інформаційно-комунікаційних систем, онлайн-ресурсів та електронних послуг». *Міністерство цифрової трансформації України*. URL: <https://surl.li/qkitwq>.
23. Повідомлення про оприлюднення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2025 року № 154». *Міністерство цифрової трансформації України*. URL: <https://surl.li/bvvvlo>.
24. Україна встановила світовий рекорд: Дія.AI визнали першим національним ШІ-асистентом із державних послуг. 11 листопада 2025. *Міністерство цифрової трансформації України*. URL: <https://surl.li/thyhzh>.
25. Захист персональних даних (GDPR / Директива ЄС): що змінюють нові законопроекти в Україні. 13 жовтня 2025. *Юридична газета – онлайн версія*. URL: <https://surl.lt/dmpfdw>.
26. Кібербезпека як ключ до євроінтеграції: виклики та можливості для України. 24 жовтня 2025. *IT Ukraine*. URL: <https://itukraine.org.ua/kiberbezpeka-yak-klyuch-do-yevrointegratsiyi-vikliki-ta-mozhливosti-dlya-ukrayini/>.
27. EU4DigitalUA : офіційний вебсайт проекту. URL: <https://eu4digitalua.eu/uk/pro/>.
28. Як ЄС допомагає Україні будувати цифрову державу – підсумки EU4DigitalUA. 03 листопада 2025. *Офіційний вебсайт Міністерства цифрової трансформації*. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/progress/iak-yes-dopomahaye-ukrayini-buduvaty-tyyfrovu-derzavu-pidsumky-eu4digitalua>.

29. Повідомлення про оприлюднення проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо надання хмарних послуг та послуг центру обробки даних». 25.09.2025. *Офіційний вебсайт Міністерства цифрової трансформації*. URL: <https://surl.li/yauxfy>.

30. Повідомлення про оприлюднення проекту Закону України «Про цифрову доступність інформаційно-комунікаційних систем, онлайн-ресурсів та електронних послуг». 14.10.2025. *Офіційний вебсайт Міністерства цифрової трансформації*. URL: <https://surli.cc/hfgzli>.

31. Повідомлення про оприлюднення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку подання та відображення відомостей щодо фактичного покриття електронною комунікаційною мережею, в тому числі за технологією xPON, засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг». 08.09.2025. *Офіційний вебсайт Міністерства цифрової трансформації*. URL: <https://surl.li/pusnbw>.

Khaletska L. P., Shynkarenko O. R. ELECTRONIC GOVERNMENT IN SWEDEN AND UKRAINE: CURRENT STATUS AND PROSPECTS FOR DEVELOPMENT

The article presents a comparative analysis of the development of electronic government in Ukraine and Sweden as countries representing different stages of digital transformation of public administration. The relevance of the study is determined by Ukraine's strategic course toward European integration and the need to build an effective e-government model under conditions of full-scale war, digital threats, and limited resources. The purpose of this article is to identify the similarities and differences between the Ukrainian and Swedish approaches to the development of e-government, to analyze the key success factors of the Swedish experience, and to substantiate practical recommendations for improving digital governance in Ukraine. The research examines institutional, technological, and social dimensions of e-government development, including digital infrastructure, electronic identification systems, digital skills of the population, cybersecurity, and citizen engagement in online public services. Particular attention is paid to the functioning of Sweden's BankID system and Ukraine's national digital platforms Diia and Trembita. Based on international rankings and statistical data, the study demonstrates that Sweden represents a mature and stable e-government model characterized by high public trust and nearly universal service coverage, while Ukraine shows a phenomenon of rapid digital transformation despite severe crisis conditions. The comparative analysis reveals differences in the philosophy and pace of system development: Sweden's model is the result of long-term, consistent digital policy implementation, whereas Ukraine's model has been formed under extraordinary challenges and accelerated reforms. As a result, a set of recommendations is proposed, including strengthening institutional stability of digital policy, expanding public-private partnerships in electronic identification, improving digital literacy, and reducing the digital divide. The findings may be used in shaping state policy in the field of e-government and further harmonizing Ukraine's digital governance system with European standards.

Keywords: public administration, e-government, digitalization, strategy, electronic services, Ukraine, Sweden, comparative analysis, digital transformation.

Дата першого надходження статті до видання: 17.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 22.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026